

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Feleky Miklós †.

Színművész halottunk van újból. *Feleky Miklós*, a Nemzeti Színház nyugalmazott színművésze halt meg a múlt vasárnap délután. Sokan az újabb nemzedékből már alig is tudják ki volt Feleky, a neve, az emléke csak úgy él meseként a színhagyományban, mert Feleky akkoriban szegődött a művészet szolgálatába, mikor a magyar színészet a legkegyetlenebb időket élte. A harminces és negyvenes években és 1848 után is évek hosszú során át, 1884-ig volt elsőrendű színházainknak s így főképp a Nemzeti Színháznak tagja. Ez időtől kezdve bérlője volt a budai Várszínháznak nem valami nagy sikerrel, úgy hogy kénytelen volt vele abba hagyni s ismét visszatért a Nemzeti Színházhoz, hol mint kiváló jellem-színész játékaival sokat gyönyörködtette a közönséget. Mintegy 10 évvel ezelőtt lépett nyug-

dijba s magas életkora daczára kedélyesen elbeszélgetett törzsvendéglőjében egy pohár boroeska mellett a régmúlt időről, melyeknek Feleky élő emléktára volt. Feleky Miklós Erdélyben született Nagy-Galamb-

falván 1818-ban. Szülei székely emberek voltak. Fiukat a papi pályára szánták. Tizenhét esztendő alig lehetett még Feleky Miklós, mikor az udvarhelyi főiskolát oda hagyva, beállott a Szigetvári László színtársulathoz színésznek. 1841-ben Feleky Páli Elek társulatával Bukarestbe ment, ahol magyar, német, román és francia nyelven tartottak előadást. 1844-ben Feleky Pesten tarthatott előadást. Itt azonban a főváros polgárságának zöménemet volt; a részvétlenség kiéheztette a társulatot, kénytelen volt vidékre menni.

1848-ban beállt honvédek s végig küzdötte a szabadságharcot.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

28 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Szövetkezzünk!

A szövetkezeti eszme halad a győzelem útján a diadal felé. Még néhány év előtt azok, akik akkor a kormányzat gyeplőjét vezették, nemcsak hogy kicsinyléssel beszéltek a szövetkezeti ügyről, hanem sok tekintetben elnyomni igyekeztek azt. Azok a vezérférfiaink azonban, akik lelkük egész melegével, áldozatkészséggel szolgálták azt az eszmét, melylyel az anyagi romlásba sodort magyar nép még egyedül megmenthető: a szövetkezeti ügyet — csüggedést nem ismerve küzdöttek tovább. És az idők megváltoznak. Az ország házában ezen a héten felállt *Darányi Ignác*, Magyarország földművelésügyi minisztere és lelkes szavakban, felzúgó eljénriadalok között üdvözölte az ősz gróf *Károlyi Sándort*, mint a szövetkezeti eszmének Magyarországon első apostolát. Üdvözölte a nemes főurat azért, hogy késő aggkora daczára is, midőn már mások pihenni szoktak, ő ernyedetlen kitartással folytatja a szövetkezetek fejlesztését.

Ime, hallottuk az elismerés hangját a legilletékesebb helyről, az ország képviselőjének lelkes helyeslése közt azok iránt a férfiak iránt, akik a magyar nép előtt évtizedek óta hirdették a szövetkezeti eszme üdvös voltát, példákkal bizonyítva be, hogy ha széthuz a magyar, legyőzi még a legkisebb ellensége is, de ha összetart, ha szövetkezik, úgy nem vesznek rajta erőt sem a pokloknak kapui, sem az uzsorások, akik évi keresményéből, jogos tulajdonából fondorlatokkal, csalásokkal akarják őt kiszípolozni. Ime, most már maga a földművelésügyi miniszter hirdeti, hogy a kormány egyik legfőbb céljául tűzte ki a szövetkezeti eszme istápolását, hiszen maga a király is az országgyűlést megnyitó beszédében hangoztatta, hogy hazafias kötelesség a szövetkezeti ügynek támogatása, győzelemre juttatása. Eltűntek tehát azok az idők, midőn csak a guny, a kicsinylés volt azoknak osztályrésze, akik a szövetkezeti eszme mentőfáklyáját lobogtatták az anyagi romlásba jutott magyar kisbirtokos-, földműves- és iparososztály előtt. Maga a kormány örvendő hirdeti a szövetkezetek terjeszkedését, melyek közül 1787 hitelszövetkezet már 4000 községre terjeszti ki áldásos működését.

A földművelésügyi miniszter nagy elismeréssel szólt a fogyasztási szövetkezetek üdvös működéséről, mint amelyek gátat vetnek különösen a falusi kiskereskedelem uzsoráskodásainak. Mégis azt hirdette Magyarország földművelési érdekeinek legfőbb gondozója, hogy most, ezidőszerint leginkább az értékesítő szövetkezetekre kell a legnagyobb súlyt fektetni. Ezek a szövetkezetek vannak hivatva arra, hogy a gazda összes terményeit, buzáját, borát, tengerijét, szénáját, szarvasmarháját s általában mindazt,

amit termel, a legjobb áron értékesíthesse. Ezek a szövetkezetek vannak hivatva arra is, hogy megvédjék a gazdát a kereskedelmi ügynökök furfangossága ellenében s a közvetítő kereskedelem eddigi tulkapásait visszaszorítsák, megszüntessék. Ezért támogatja most az állam is az értékesítő szövetkezeteket, szövetkezeti kis és nagy gabonaraktárak, pincze-egyesületek felállításával, amely intézmény legalkalmasabb arra, hogy ott a magyar gazda évi termését elhelyezze, arra előleget kapjon s azt akkor értékesítse, mikor a buzának s általában a gabonaneműeknek, bornak legmagasabb az ára. De nemcsak gabona, bor, hanem tej, vaj, tojás s egyéb ily irányu értékesítési szövetkezetek is szép számmal vannak már az országban, amelyek összességének segélyezésére az ez évi állami költségvetésbe már 454,000 korona vagyon felvéve. Szép összeg s maga a földművelésügyi miniszter mondja, hogy ha a magyar gazdatársadalom, látva az állam jóindulatát is, a szövetkezeti eszmék lobogója alá tömörül, akkor a gazdasági siker el nem maradhat s bekövetkezik az a boldog idő Magyarországon, midőn talán már gyermekeink vagy unokáink csak a regékből ismerik a szomorú végrehajtásokat kísérő dobpergetést.

Midőn a szövetkezeti gondolatnak valóra-
valását, térfoglalását látjuk, eszünkbe jut a zsidók hosszunapja. Ezen a napon addig bőjtölnek Izrael maradékai, amíg meg nem látják az esti csillag ragyogását s akkor örömmel hirdetik: Feljött már a csillag! Ennek a mi népünknek, a magyarnak is, nagyon régóta tart már a bőjtje, a nélkülözések ideje, a hosszunapja. Talán nemcsak évtizedek, hanem évszázadok óta várja annak a csillagnak felragyogását, mely neki az anyagi jobblétet, a boldogulást s ezzel a szellemi függetlenséget is jelenti. Ez a csillag — ugy-látszik — már felkelőben van. Ez a csillag a szövetkezetek diadala, melynek ragyogása nyomán — bizva hisszük, hogy — az inség eddigi tanyáiba, a jólét megtartja bevonulását. Csak egytől függ minden, hogy teljesíti-e a magyarság azt a jel-szót, melyet egykor gróf *Károlyi Sándor* irt közgazdasági törekvései, nemzetmentő lobogójára s melyet most a király, a kormány nevében maga a földművelésügyi miniszter hangoztat az ország minden tája felé, hogy visszhangra találjon az a hegyek ormain, a völgyek mélyén, a sik rónán: Magyarok, szövetkezzetek!

»Góbságok« kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „*Független Ujság*“ előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az írónál. Legezészerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. Budapest. IX. Köztelek címre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház csütörtöki ülésén folytatták a földmivelésügyi költségvetés tárgyalását. *Leidenfrost* László jó magyar agrárius beszédet mondott, melyben lelkesen követelte a gazdasági ipar meghonosítását, különösen a répaszesz-gyártás felkarolását. Gróf *Károlyi Sándor* a magyar gazdák vezére mondott ezután nagy beszédet, nagy figyelem között. A szövetkezetek atyja természetesen a szövetkezeti kérdésekkel foglalkozott. Tapasztalás erejével bizonyította, hogy a hitelszövetkezetek mai alakjukban nem felelnek meg teljesen feladatuknak, mert kivált a községekben, nincs elég a szövetkezetek vezetésére alkalmas ember. Ezen a bajon kell segíteni. Hangoztatta, hogy a vidéki városokban is kell szövetkezeti központokat csinálni s gondoskodni kell különösen az értékesítő szövetkezetek létesítéséről s e célból meg kell teremteni a közraktárak intézményét is, ahol a gazda előleget kap beraktározott gabonájára. Gróf *Károlyi Sándor* beszéde végén az egész képviselőház lelkesen megéljenzte.

A pénteki tanácskozáson báró *Solymossy Ödön* tette szavá a Rába-szabályozás hibáit s tiltakozott a Fertő-tó tervbe vett lecsapolása ellen. Ezen az ülésen nagy figyelem közt szólalt fel *Szemere Miklós* is s követelte olyan törvény előterjesztését, hogy a szegény embernek megélhetéséhez szükséges házikóját, földesekéjét, igavonó barmát, szerszámát semmiféle adóságért ne lehessen elliczítni. *Baross János* a képviselőháznak legfiatalabb, de egyik legtehetségesebb tagja beszélt ezután. Követelte, hogy az idegen földbirtokosok, akik a magyar föld jövedelmét külföldi országokban költik el, kétszeres földadót fizessenek. Rámutatott a magyar középirtokos osztály pusztulására s kérte a kormányt, hogy azt mentse meg minden áron. A lelkes szép beszédet zajosan megéljeneztek. Gróf *Keglevich Gyula* a börze megrendszabályozását és a papiros buzával véghezvitt üzemek beszüntetését követelte.

Szombaton, márczius 15-én mert a magyar nemzet a szabadság születésének 54-ik évfordulóját ünnepelte, nem volt országgyűlés.

A most hétfőn tartott tanácskozásnak nagy eseménye *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszter beszéde volt, amely beszéd folytonos helyeslések között kiterjedt a mezőgazdasági élet majd minden ágazatára. Az osztrákokkal kötendő gazdasági kiegyezés dolgában azt mondta *Darányi* miniszter, hogy mindenkor résen fog állani, hogy a magyar gazdák érdekei itt is megvédelmeztesse. Az állami erdői gazdálkodásról kimutatta, hogy azok kifizetik a reájuk fordított költséget s a jövőben is fog adni a községeknek, iskoláknak ültetésre alkal-

mas facsemetéket. A lótenyésztésre tért át azután a miniszter ur s először előadta, hogy a lótenyésztés fejlesztése nemcsak gazdasági kérdés, hanem honvédelmi kérdés is, mert gondoskodnunk kell arról, hogy a magyar hazát védő katonák jó lovakkal legyenek ellátva. Ezért adunk ki évenként a lótenyésztés fejlesztésére egy millió koronát, amely összegnek kamatja azonban megtérül az államkincstárnak. Az állategészségügyre vonatkozólag kimutatta, hogy e tekintetben jobban állunk akármelyik külföldi országnál, mert itt az állategészségügy szigorúan ellenőrizve van. A gazdasági szakoktatásról szólva, annak fejlesztését helyezte kilátásba s elismeréssel szökött a magyaróvári gazdasági szakiskola működéséről. Azt is megígérte a miniszter, hogy a népies gazdasági füzeteket ingyen küldi meg az iskoláknak és községi olvasó-köröknek. Hosszasan foglalkozott ezután a víziügyekkel s elismeri, hogy egyes vízszabályozó-társulatoknál hibák fordultak elő, amelyeket meg kell korrigálni. Gróf *Benyovszky Sándor* kérdésére azt felelte, hogy az állam a gyümölcstermesztés fejlesztésére megtesz minden lehetőt s a gazdák közt ebben az esztendőben is két millió háromszázhatvanhárom ezer gyümölcsfacsemetét osztott ki. A szőlő- és bortermelés előmozdítását is szívén viseli a kormány s áldozatokkal is fogja fejleszteni, különösen a hegyvidéki bortermelést. Elmondta aztán a miniszter, még pedig nagy tetszés között, hogy a magyar hegyvidék népének megmentésére való munkálkodást ki fogja terjeszteni Zemplén- és Ugocsa vármegyékre is. A községek népét ki fogja taníttatni a háziipari cikkek előállítására, hogy ebből is pénzeljen a magyar gazda. Nagy gondja lesz arra is, hogy a kisgazda olcsó kölcsönhöz jusson s erre nézve már a Magyar Földhitelintézettel és Jelzálog-hitelbankkal megegyezésre is jutott. A szövetkezetekről szökött ezután a földmivelésügyi miniszter s mikor köszöntötte gróf *Károlyi Sándort*, mint Magyarországon a szövetkezeti ügynek legelső apostolát, az egész képviselőház lelkesülten perczekig éljenzett. Kijelentette ezután *Darányi* miniszter, hogy a szövetkezeti eszmét a kormány is támogatni fogja s a gabonaraktári szövetkezetek létesítésére már az idén is 200,000 koronát irányzott elő. A fogyasztási szövetkezetek nagy fontosságát is elismeri, de nekünk legelső dolgunk az értékesítési szövetkezetek megteremtése, hogy a magyar gazda megvédelmeztesse a tisztességtelen kereskedelmi közvetítés káros törekvései ellen. Kilátásba helyezte *Darányi* miniszter azt is, hogy az igazságügyminiszterrel együtt azon lesz, hogy a szegény ember megélhetéséhez szükséges vagyontörzset ne lehessen elárverezni. Mondanunk sem kell, hogy *Darányi* minisztert beszéde befejezésével pártkülönbség nélkül nagy éljenzéssel

■ A JENNER-PASTEUR-FÉLE OLTÓANYAGOT SZÁLLITJA: ■

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

Az anyagok a legjobb tudományos módszer szerint készülnek PERTIK PROFESSOR felügyelete alatt.

VÉDŐOLTÁSOK

LÉPFENE ELLEN.

Az anyag hónapokig eltartható.

Biztos védelmet nyújt.

Lovak, birkák és szarvasmarháknak.

Egy birka oltása 12 fillér.

Egy 16 vagy szarvasmarha oltása 24 fillér.

SERTÉSEK OLTÁSA

ORBÁNCZ ELLEN

RAPID-SZÉRUM:

az orbánczos fertőzésnek kitétt sertéseket 1-2 óra alatt biztosan megmenti a veszélytől.

Egy sertés szérumos oltása ... 30 fillér.

A rendes Pasteur-féle oltóanyag sertésenként 12 fillér.

ünnepelték. Ugyanazon az ülésen Györfi Gyula szép beszédben foglalkozott a székely kérdéssel s kérte az állam támogatását a nyomorúságban levő székely testvéreink megmentése czéljából.

A keddi tanácskozáson Farkas Ábrám a lótenyésztés hiányaira hívta fel a kormány figyelmét. Wittmann János, a délvidéki gazdasági egyesület elnöke rámutatott az állategészségügy hiányaira s ezek orvoslását kérte. Rubinek Gyula mondott ezután lelkes szép beszédet a gazdasági szakoktatás fejlesztése érdekében s követelte egy gazdasági főiskolának Budapesten való létesítését. Gróf Batthyányi Tivadar is a Rábaszabályozás körüli viszásságokat tette szóvá, Hammersberg László pedig a felvidéki kis folyók szabályozását követelte.

A képviselőház szerdai tanácskozásán Hertelendy Ferenc sürgette meg a folyóknak és a Sió csatornának hajózhatóvá tételét. Milyen jó dolog volna például az, ha az Alföldre hajón lehetne szállítani a zalai és somogyi, Balaton-partról az olesó és jó építési kőanyagot. A szőlő és bortermelés tételénél elsősorban Bernáth Béla követelte az olasz borvám felemelését, hogy a talián borral ne verjék le ezután is a jó magyar bor árát. Gróf Zselénski Róbert mondott ezután igen figyelemreméltó beszédet a borértékesítésről. Szerinte 3—4 esztendő múlva akkora bortermelésünk lesz, amilyen nem volt a filloxéra-veszedelem előtt, ezért kell most már a magyar bor értékesítését jó kereskedelmi szerződésekkel, az olasz bor behozatalának eltiltásával, a műborgyártás könyörtelen üldözésével s még állami áldozatokkal is előmozdítani. Gróf Zselénski Róbertet a magyar bortermelők érdekei mellett elmondott szép beszédeért zajosan megéljenezték.

Takarékpénztárak alkonya.

Többször irtunk már arról, hogy a vidéki takarékpénztárak az ő magas kamatlábjukkal és az általuk adott kölcsönök visszafizetésénél járó mellékletekkel drágává teszik a kisbirtokos és kisiparos osztály hitelét; ennek daczára a gomba módra elszaporodott vidéki takarékpénztárak sorra buknek egymásután, daczára annak, hogy az ő magas kamatlájjal boldogulhatnának. Mármároshoz, Kisczell, Sopron, Csaba és más városok pénzügyintézetei sorra következtek egymásután s az ezen intézeteknél történt visszaélések és sikkasztások a takarékos polgárság ezreinek adták kezébe a koldusbotot.

Hiába, kisiparos- és földmives-osztályunk, daczára az óriási könnyítéseknek, amiket a hitelszövetkezetek nyújtanak, nem igen vagy csak nehezen bírható reá, hogy szövetkezetekbe tömörülve megszerezze magának a boldogulhatás eszközeit.

Abból az alkalomból hozzuk fel ezeket újra, hogy a hét elején a főváros környékének néhány virágzó falujának józan takarékos lakossága virradt fel arra a keserű napra, hogy az óbudai takarékpénztár, melyben hangyaszorgalommal összekuporgatott filléreit berakta, elért a bukás széléhez, igazgatója föbelötte magát, fősáfárja megszökött és a több, mint két millió koronányi betétek fedezésére ennek az összegnek alig egy tizedrésze áll rendelkezésére az intézetnek.

Elég sajnálatos dolog, hogy kisbirtokos- és kisiparos-osztályunk nem okul a példán s a virágzó szövetkezetek ezreinek áldásos hatását fel nem fogja

s nem tömörül szövetkezetekbe, hanem előszeretettel rakja fillereit a vidéki pénzügyintézetekbe, melyeknek szervezetéből éppen csak az erkölcsi alap hiányzik, ami olyan nagy erőssége a szövetkezeteknek.

Szövetkezetek alakulásában nincs szükség a takarékpénztárakra és azoknak alkonya akkor következett el, mikor a magyar törvényhozás bástyáján belül került a szövetkezeti eszme a nép ügyeiért lelkesedő és annak sorsát szíven viselő hazafiak gondoskodása folytán.

Magyar sakkmester győzelme.

A sakkjáték hatvannégy kis négyszögön foly harminczkét kis alakkal, melyek meghatározott lépésben nyomulnak egymás ellen. E játék feltalálója perzsa ember volt s midőn találmányát a sahnak ajándékozta, Perzsia hatalmas császára azt kérdezte tőle:

— Mit kívánsz érte? Tetszik nekem.

A feltaláló azt felelte, hogy ő az első koczkára egy szem buzát kíván, a másodikra kettőt, a harmadikra négyet és így tovább hatvannégyig, minden koczkára megegyszer annyit, mint az előzőn volt.

A sah megígérte. A feltaláló mosolygott. A sah kérdezte, hogy miért mosolyog. Feleli a feltaláló: azért felséges császárom, hogy nem adhatod meg, amit ígértél, mert annyi buza nem terem a föld kerekén egy év alatt sem. Mikor számitani kezdették, hát valójában kiderült az igazság. Valami csodás nagy szám volt az.

Ez a játék kedvelt lett a föld kerekén. Közlebb Monte-Karlóban tartották a sakk-világversenyt, melyre a művelt nemzetek legjobb sakkmeisteri jöttek el, hogy mérkőzzenek. Minket csak azért érdekel a nagy világverseny közlebbéről, mert a világ legelső bajnoka, ezidőszerint legjobb sakkzója gyanánt Maróczy Géza, egy szegedi magyar ifju került ki a versenyből. A világ művelt nemzetei előtt ez a magyar győzelem jól fog hatni, mi pedig üdvözöljük a magyar világmestert.

Két czimer.

Münhenben és Nürnbergben, a két szép német városban az osztrák-magyar konzulátos házában kapujáról leszedték a régi czimert és ujat akasztottak ki a helyébe. Örömmel bucsuzunk a régítől: pihenjen békén a lomtárban, vagy csináljanak belőle üstöt. Örömmel üdvözöljük az ujat, amely nekünk éppen olyan kedves, mint amilyen bántó és gyűlöletes volt a régi. Mert az új czimeren ott ragyog szép, aranyos betűvel, ami a régin nem volt, amit arra egy gonosz és ellenséges szellem nem eresztett: *a magyar fölírás*. Jele és hirdetője annak, hogy ez a hivatal két államnak képvisellete: az osztrák császárságé és a magyar királyságé. Két független, szövetéses, de egyenlőjogu országé, amelyek közül egyik se tartománya a másiknak.

Eddigélé az idegenbe vetődött magyar, ha országa képviselétének támogatására, tanácsára, védelmezésére szüksége volt, a követséghez, konzulátushoz ment, a ház homlokán nemzetének jelvényét, színeit, szavát nem találta. Német nyelv, osztrák kétfejű sas meredezett a külföldre került ügyes-bajos magyar emberre. Az ő nemzete, hazája, nyelve ott volt elbujtatva a másik mögött, hogy neki, ezt lát-

ván, a toroka összeszoruljon a keserüségétől, a világ pedig észre ne vegye, semmit se tudjon róla. A német, az angol, a francia, az olasz, a szerb, a török, a bolgár, az oláh, a perzsa, a japáni, ha járván a világot, hasonló helyzetbe kerül, országának képviselőjénél ott találja hazája színeit, szavait, zászlóját, befép a kapun és — otthon van. Vajjon mi van a mi zászlónkon, hogy azt dugdosni, a mi nyelvünkben, hogy azt számítani, a mi egész nemzeti valóságunkon, és önállóságunkon, hogy azt elburkolni, letagadni kell?...

Kezdsnek elég ez a müncheni és nürnbergi uj ezimer, de folytatni kell az összes külügyi képviselőinknél. Hadd tudja, lássa a világ, hogy nem osztrák a magyar, hanem külön hazája és kormánya van.

Nehezen magyarosodunk.

Ezer és egy oka van annak, hogy nálunk a nemzetiségek nehezek magyarosodnak, sőt egyes vidékeken a magyarokból lesz inkább idegen ajku, példa rá az eloláhosodás. A sok szomorú okból ezalkalommal csak egyet említünk: az apáca-zárdák magyar-talanságát.

Nem régiben egy országgyűlési képviselő előadta élénk megfigyeléseit. Bemutatta, hogy a magyar leányokat kik nevelik. Idézett egy zárdai tanítónőkart névszerint, melyet ide teszünk szörnyűséges példa képpen:

<i>Pfaffenzühler Emiliana</i>	<i>Frank Michaela</i>
<i>Züchling Leonárda</i>	<i>Wolf Lihoria</i>
<i>Fidlovits Romána</i>	<i>Zeutzer Gertrud</i>
<i>Niesner Calatantia</i>	<i>Anselbauer Hilária</i>
<i>Schorban Stefánia</i>	<i>Mauer Evaldina.</i>
<i>Turobin Bernarda</i>	

Ezek nevelik a magyar honleányokat, akikről kérdés, hogy magyar állampolgárok-e? Magyarságukról szó se lehet. Pedig a nemzet ereje az anyanyelvben gyökerezik, »nyelvében él a nemzet!« mondá egyik nagy hazánkfia és mi mégis türjük, belenyugszunk abba, hogy a leányainkat idegenek neveljék, aztán csodálkozunk még azon, hogy nehezen magyarosodunk?!

A hazánkban élő románság állított fel a közelmúltban is polgári és felsőbb leány-iskolákat Nagyszébenben, Aradon, Balázsfalván, Karánsebesen, Brassóban és Belényesen, hol oláh nyelven nevelik az oláh leányokat, hogy jó nemzetiségi anyák legyenek. A mi magyar leányaink pedig, mikor a zárdákból kikerülnek, nemhogy a magyarságot terjesztenék, hanem nyelvezgyalékokt beszélnek magyar szó helyett. Ezeket a szomorú állapotokon segíteni kell. Legyen a magyar leány: igazán magyar, mert csak magyar nő nevelhet jó hazafiakat.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Hitelszövetkezetek kongresszusa.

Az Országos Központi Hitelszövetkezethez tartozó falusi szövetkezetek márczius hó 13-án tartották látogatott évi kongresszusokat Pest vármegye székházában Mailáth József gróf, a szövetkezeti törekvések nagy barátjának elnöklésével.

A résztvevők soraiban a központ méltóságain kívül ott voltak a szövetkezeti mozgalom vidéki vezérférfiai, mint *Gidófalvy István*, *Bertsey György*, *Sarlay Sándor*, *Poroszkay Béla*, *Somssich gróf*, *Forster Géza* és mások.

A választmány múlt évi működésére vonatkozó előterjesztés meghallgatása után *Nagy György* kir. tanácsos adta elő az árverelésre kerülő kisbirtokok megszerzésére vonatkozó indítványát. Az adatok, amelyekkel ezt megokolta, szomorú világításba helyezik a temesvármegyei gazdasági viszonyokat, mert ott öt év alatt 1387 paraszbirtokot árvereztek el, rendszeresen igen olcsón. A megvásárlók löbnyire pénzüntézetek, vagy a fölperesek ügyvédjei. A kongresszus az indítványt, mely az O. K. H. Sz. igazgatóságát ez irányban tette hívja föl, az elnök, *Poroszkay* és mások fölszólalása után elfogadta.

Ezután *Horváth János* dr. fejtette ki a szövetkezeti gabonáraktárakra vonatkozó javaslatát, mely abban ormol, hogy a központi szövetkezet igazgatósága eszközöljön ki erre a célra minél nagyobb állami segítséget s a M. Á. V. állomásain a szükséges területek díjtalan átengedését. Vázolja a fejlődés akadályait s nagy tetszést ért el az eddigi eredmények elősorolásával. A szövetkezeti magtáraknak nagy haszna, hogy a kiskgazda az aratás után beraktározott gabonájára a magtáraktól előlegeket kap, sőt ezek még a lábön álló függő termésre is adnak kölcsönöket. Ily körülmények közt a kiskgazda nem jut kényszerhelyzetbe, hogy kezesek vagy uszorások után szaladgáljon, hanem a szövetkezeti magtár kielégíti hiteligenyeit, sőt összes magterményeinek eladását és értékesítését is közvetíti. Így nincs kitéve az árak mesterséges lenyomásának s egyéb előforduló esalásoknak, minők főleg a mérlegelésnél fordulnak elő. A javaslatot *Seidl Ambrus* és *Poroszkay Béla* fölszólalására elfogadták.

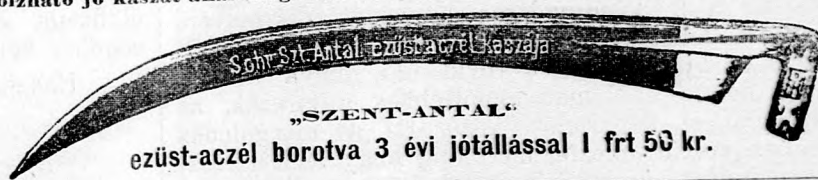
Bernát István a kisbirtok jelzálogos és törlesztéses kölcsöneiről értekezett s azoknak az O. K. H. Szövetkezet utján való kielégítését tartja szükségesnek. Vázolja az eladósulás okait és menetét, utal arra, hogy a magyar föld terhe az utolsó évtizedben kö-

A „Sohr Szent-Antal“ ezüstaczel-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

SOHR JÓZSEF UR, SOMOGY-SZILL.

ki a tavalyi londoni kiállításon is nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kiüntetve. — 100 koronát fizet annak, ki egy más gyárból egy „Sohr Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni. — 200 koronát fizet annak, a ki 100 drb „Sohr Szent-Antal“ ezüst-aczel kaszát közül 5 rosszat tud előmutatni. A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne rendeljen, míg fenti hírneves czérről képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény. — Teljes jótállás! — 10 drb rendelésnél 1 drb ingyen! — Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer közönséglévél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

rülbelül két milliárd koronával szaporodott. Ennek megfelelően szaporodtak az árverések, amelyek 1900-ban közel jártak a 20,000-hez. Ausztriában alig rugnak ennek felére. Poroszországban pedig csak két-három ezerre, a németek mégis megcsinálták az agrár-pártot és agrár-politikát. Lehet-e aztán csodálni, ha nálunk a kivándorlás nő s 1900-ban már 120,000 utlevelet adtak ki. Vázolja az osztrákok rendezettebb hitelviszonyait s annak a nézetnek ad kifejezést, hogy a drága hitel a verseny szempontjából is igen káros, mert drágítja a gazda termékeit. Ha sikerül a kisbirtok reálhitelét rendezni, ez sok milliót szabaditna föl, hasznára lesz az iparnak és a kereskedelemnek is. A kongresszus az indítványt egyhangulag elfogadta. Végül Horváth János szolt az iparosok termelő-szövetkezeiről, javaslata szerint a termelő-szövetkezetek egyrészt végezzék szövetkezeti gépműhelyeikben a tagoknak szükséges félkészítmények előállítását vagy végezzék el egyes tagok készítményeinek gépi munkáját, másrészt pedig a termelő-szövetkezetek vállalkozzanak nagyobb munkák vagy kereskedelmi cikkek elkészítésére és szállítására s ez esetben a nagyban beszerzett anyagokat adják ki elkészítésére a szövetkezeti tagoknak s ezeket ily módon lássák el munkával.

Az iparostagok helyeslő fölszólalása után ezt a javaslatot is elfogadták s a választmány megújításával a kongresszus véget ért.

Másnap az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tartotta rendes évi közgyűlését, melyről jövő számban emlékezünk meg bővebben.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A takarékkönyv. Szerelmi turbékolás közben Klein Sándor gépész megtudta a kedvesétől, Szilágyi Róza szakácsnőtől, hogy neki a sógoránál Buzás Jánosnál Pocsajon százhetven koronás takarékkönyve van. A gépész már másnap irt Szilágyi Róza nevében a sógornak a könyvért s harmadnap meg is érkezett a könyv egy ajánlott levélben. A levélhordó nem találta otthon Szilágyi Rózát, tehát értesítést hagyott hátra a számára. Klein erre másnap egy idegen nővel elment a kézbesítő hivatalba s igazolta, mint Szilágyi Rozát. Mikor a levelet megkapta, a könyvet menten értékesítette s a pénzt elköltötte. Így került fel család vétsége miatt a törvényszék elé, ahol beismerte vétékét. A bíróság az alügyész vádjá után három hónapi fogházra ítélte. Az elítélt főlebbezett.

A nagy idők hamis tanuja. Az egyetemi hallgatók márczius 15-iki ünnepségén a székes-fővárosi Vigadóban körmönfont vén tolvajt tartóztatott le a rendőrség. Rottenstein Ignác a neve s 48-as honvédtisztnak öltözködve jelent meg a sokaságban, hogy ebben a bizalmat gerjesztő ruhában annál könnyebben férjen a zsebek közelébe. Az ünnepet rendező fiatalság a negyvennyolcas honvédek diszhelyére ültette Rottenstein Ignácot, de ez a hely nem felelt meg a tolvaj céljának s rövid idő múlva átment arra a helyre, ahol már tömöttebbek a tárczák, az országgyűlési képviselők közé. Ez a mozgolódás azonban vesztét okozta, mert alig hogy leült a készséggel helyet engedő képviselők közé, mellette ter-

mett Boda Dezső rendőrkapitány s félreintette. Akik ezt észrevették, azt hitték, hogy a rendőrkapitány csupán arra inti az öreg embert, hogy ez a hely a képviselők helye s a negyvennyolcas honvédek számára külön hely van föntartva. De Boda Dezső, aki jól ismerte Rottensteint s tudta, hogy neki a nagy idők tanuihoz legfőlebb csak annyi köze van, hogy nagy időt, tizenkét évet töltött már lopásért börtönben, azért hívta félre Rottensteint, hogy tudtára adja, hogy szemmel tartja s az ünnepség végén le fogja tartóztatni. Az ünnep végével el is csipte a rendőrkapitány Rottenstein Ignácot s bekísértette a rendőrség fogházába.

Kétszer ítélték halálra. Egy év leforgása alatt már másodszer ítélték halálra a minap a sebenicoi esküdtek Tefela-Mosca Antal kovácslegényt, aki most egy éve agyonszurta régi haragosát, Repica rendőrbiztost. Az első halálos ítéletet megsemmisítette a bécsi esküdtszék, mert a sebenicoi esküdtek nem helyesen fogalmazott kérdésekre feleltek. A második halálosítélet ellen is semmiségi panaszt jelentett be a vádlott ügyvédje azon a czímen, hogy egy esküdt az egész tárgyalás alatt mélyen aludt. A bécsi semmitőszék a második halálos ítéletet már nem semmisítette meg s így Tefela-Moscat, ha csak kegyelmet nem kap a császártól, a másodi halálos ítélet után már fölakasztják.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

1902. április hó 1-én új előfizetést nyitottunk a FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése márczius hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az e hó 20-án külön levélben megküldött postautalványt kérjük felhasználni.

Előfizetési ár :

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
≡ negyedévre 1 korona 50 fillér. ≡**

A „Független Ujság“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programmunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiai tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

• MI UJSÁG? •

Ő Felsége a király a hét végén visszautazott Bécsbe.

Kossuth Lajos halálának évfordulója. Nyolczadik éve mult 20-án annak, hogy Kossuth Lajos, a magyar nemzet édesatyja Turinban meghalt. Ugy a fővárosban, mint a vidéken mindenfelé gyászünnepet tartottak. A központi temetőben pedig a Kossuth sirját tele rakták virágkoszorúkkal. Lapunk másik részén bemutatjuk Turin város képét, hol a nagy hontalan magyar meghalt.

A pápa válasza a bibornokhoz. XIII. Leó pápa ő Szentsege Schlauch bibornokpüspök üdvözlő sürgönyére, melylyel nevében köszönté hódolattal negyedszázados pápai jubileuma küszöbén, a saját maga káptalana, papsága és hívei Rampolla bibornok államtitkár utján igen meleg hangu távirattal válaszolt.

Püspök a szabadságünnep ellen. Keczel pestmegyei községben szintén kegyelettel készültek megünnepelni márczius 15-ét. A község iskolaszékének szóbeli megállapodására az előadások eddig e napon mindig szüneteltek. A tanítók most is előre elmondották tanítványaiknak, hogy milyen nagy nemzeti ünnep ez a márczius 15-ike s hogy miért nem tartanak előadást. Persze, hogy a község apraja-nagyja készülődött a hazafias ünnep megtartására, ha előtte való napon a kalocsai szentszék nevében Majorossy püspök be nem tiltja az iskolai ünnepet s el nem rendeli, hogy az iskolákban e szent napon is tartsák meg az előadást. Így rontotta meg Keczelen a kalocsai szentszék érthetetlen rendelete e hazafias ünnepet.

Magyarfaló tanfelügyelő. Versecz város közigazgatási bizottsága Zákó Milán főispán elnöklete alatt közgyűlést tartott, amelyen élénk felünést keltett Sebesztha Károly tanfelügyelőnek azon jelentése, hogy a verseczi gör. kel. szerb felekezeti iskolában azért olyan gyöngye a haladás a magyar nyelvben, mert, mint azt a tanítók maguk hangoztatták, a felekezeti tanfelügyelő a magyar nyelv tanításának nemesak utját állja, hanem a magyar nyelv alaposabb tanítását megtiltotta. A közig. bizottság szerb tagjai is elítelték a felekezeti tanfelügyelőnek eme káros eljárását és illetékes helyen megteszik a szükséges lépéseket.

Elkobzott tót könyv. Tur.-Szent-Mártonból írják, hogy a királyi ügyészség megkeresésére Ujhelyi Attila főszolgabíró lefoglalta a turóc-szent-mártoni részvény-nyomdában a Pietor Milos szerkesztésében és kiadásában megjelent (A dolinai bíró) című könyvek még meglevő 1250 példányát és összes képközlését.

A közvetítők ellen. A közvetítők üzelmének megszüntetésére Hegedüs Sándor volt kereskedelmi miniszter több rendeletet adott ki. De e rendeleteknek nem volt meg a kellő foganatjuk s a hatóságoknak bármennyire igyekeztek is az utasításoknak megfelelni, most is tömérdek bajuk van a közvetítőkkel. Az utóbbi időben különösen felszaporodtak a

díjtalan állásközvetítést hirdető zuglapok, amelyeket egyenesen a gyanutlan álláskeresők kifosztására adnak ki. A székesfőváros ezekre az üzelmekre közelebb fel fogja hívni az új kereskedelmi miniszter, Horánszky Nándor figyelmét is.

Havas világ. Körmöczbányán térdig érő hó és oly hideg van, mint tél derekán. A hegykoszoruzta vidék is fehérlik a hótól s gyakoriak a hófúvások, amelyek a közlekedést is megakadályozzák. A napokban a város érdeemes polgármestere, Palkovics Emil szánkájával ilyen hófúvatagba fordult s csak nagynehezen tudták kimenteni. A közlekedést a hegyvölgyes vidéken csakis szánkával tudják föntartani.

Sikkasztó sertéskereskedő. Kis-Jenőről írják, hogy a hatóság körözi Brandt József eleki sertéskereskedőt, aki elsikkasztotta bátyjának 24,000 koronáját és megszökött. Valószínűleg Amerika felé vette útját. A sikkasztót azonban még más bűn is terheli, mert, a mint ma nyilvánvalóvá lett nagybátyja, Brandt András nevére 12,000 koronás váltót is hamisított.

Mérgezés a színpadon. Bécs-Ujhelyről írják, hogy a színházban vasárnap a Hét sváb című operett került színre. A második felvonásban Rezni kórikus szerepének utasítása szerint megiszik egy pohár vizet s a poharat visszateszi az asztalra. Mihelyt a kórikus felhajtotta a vizet, gyomrában oly heves égést érzett, hogy nyílt színpadon hangosan felkiáltott:

— Fiuk megmérgeztek engem!

Az előadást félbeszakították. A segítségül hívott színházi orvosok megállapították, hogy a pohárban nemesak víz, hanem kevés sósav is volt. Azonnal ellenmérget adtak a kórikusnak, aki magához tért, úgy, hogy az előadást folytatni lehetett. Eddig még nem tudták kideríteni, hogy a sósav miképpen került a vízbe.

Elfogott sikkasztó jegyző. Nagyváradról írják, hogy Wittenberg Jakab jegyzőt, aki Szilágy megyében sikkasztott és megszökött, a rendőrség a köröző levél alapján Nagyváradon felismerte és elfogta.

Kirabolt templomok. Székudvar községben a mi-nap ismeretlen tettesek betörték a gör. kel. templomba és mintegy 1400 koronát loptak el a perselyből. Ugyanazon éjszakán a szalontai izraelita templomba is betörték és körülbelül 1500 koronát loptak el.

JENCSS-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaróvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

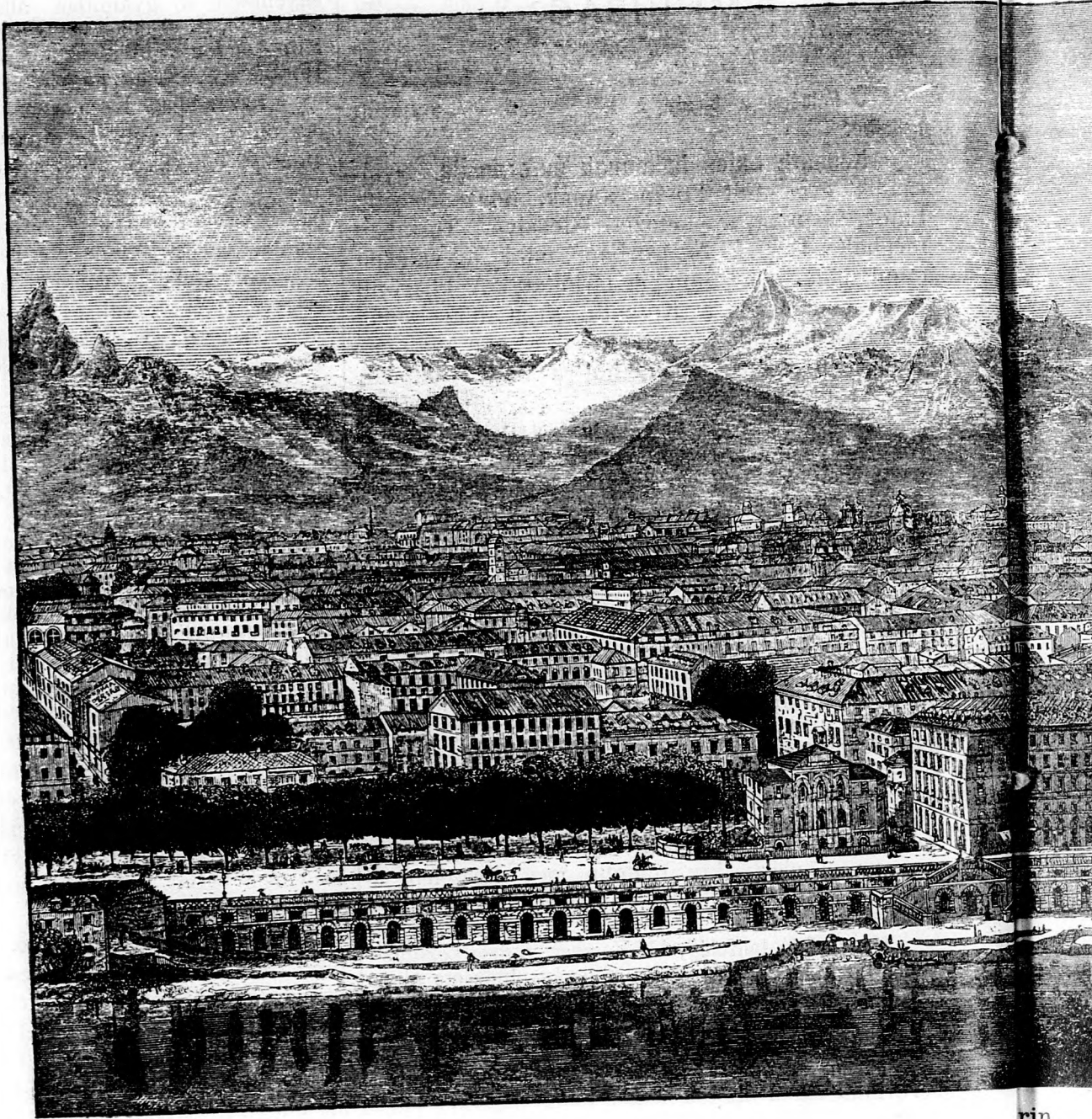
— **Ára 2 korona.** —

Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Eszter, Nádor'gyógyszertárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

GAZDASÁGI DOLGOK

Az »Anderbekki« zab.

A zab egyike azon terményünknek, mely minden körülmények között jó és biztos árban értékesíthető, a mint azt a közelmúlt évek alacsony gabonaárjai mellett eléggé tapasztalhattuk.

Igen is érdekünkben áll tehát minden módon oda törekedni, hogy zabtermésünk mennyiségét emeljük, nem kimélve sem költséget sem fáradságot.

Jobb talajt, jó művelést adjunk a zabnak is és ne támaszkodjunk arra, hogy a zab silányabb föld-

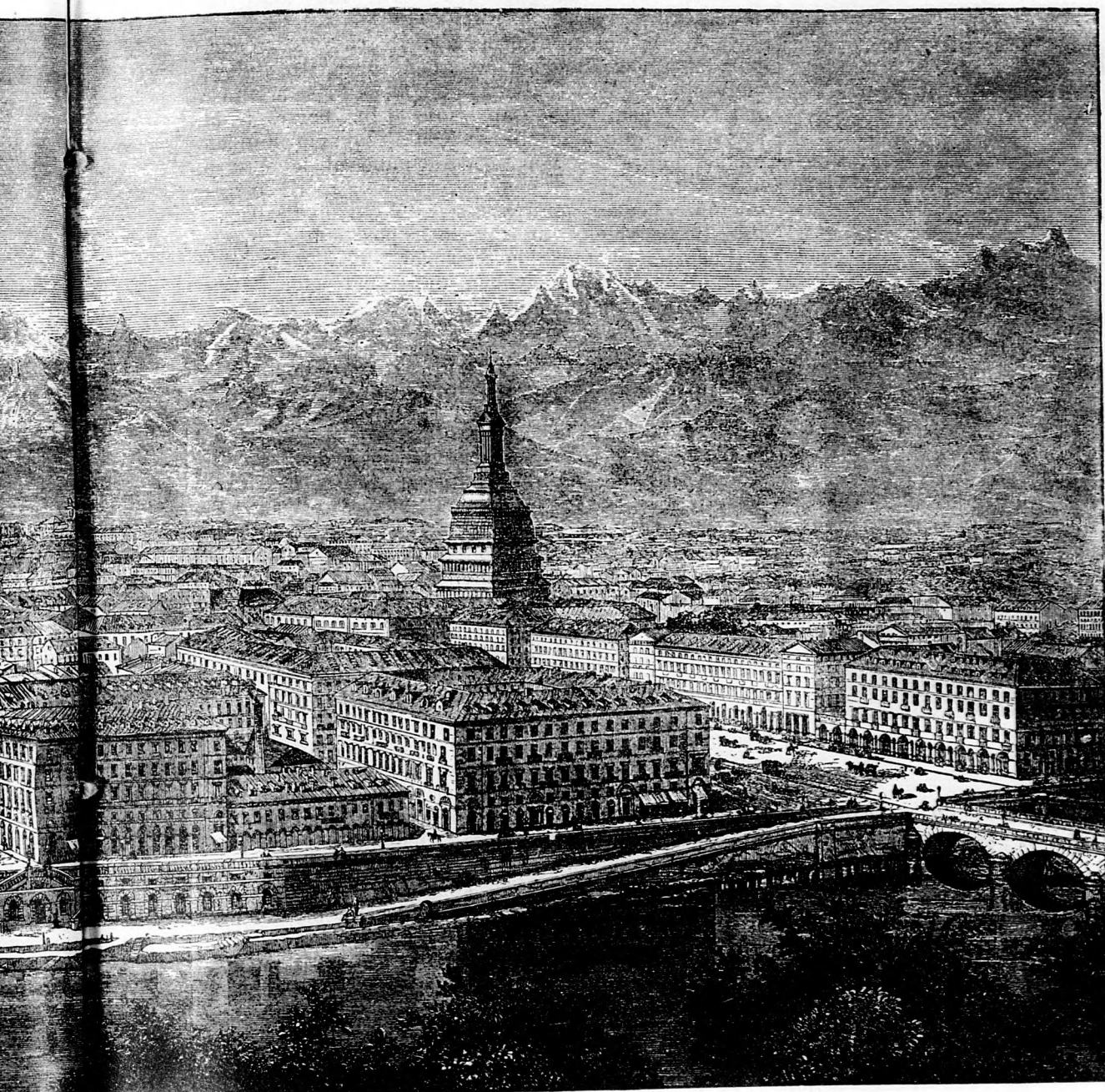
ben is megterem, mert bizony az is a magának való jobb földet kedveli és a reá fordított gondot csakis így hálálja meg.

A zab termés mennyiségére, mint tudjuk, nem csak a talaj és egyéb gondozás foly be, hanem a fajta kiválasztása és a kitünő mag egyik első kellékek a termés mennyiségének emelésére.

Mint igen megkedvelt nemesített fajtát mutatjuk be az »Anderbekki« zabot, melyet Beseler O. anderbekki gazda 1885. óta tenyészt, és nemesítés által hozott létre.

Nemesítési eljárásánál kiválasztotta a legjobban elbokrosodott, egyenletesen fejlődött töveket, a leg-sulyosabb termő bugákkal és ezen bugákból a leg-nehezebb magvakat.

Az egyes bugák első évben 12 gr.-ot nyomtak,

rin.

a legutóbbi évben pedig 15 gr. súlyúak voltak. A magvak közül 50 kgr. súlyon aluliak vetésre nem használtattak fel. A megállapított súlyú magvak lettek elvetve 30 cm. sortávolságra, négyzetben. A talaj agyagos volt, ugyanily altalajjal és szuperfoszfáttal lett trágyázva. Elővetemények legtöbbszörre légenygyűjtő növények voltak, hogy a buja szár- és levélfejlődésnek eleje vétessék.

A fejlődési időszakban a növények a leggondosabb ápolásban részesültek és minden nem normálisan fejlődött hibás tövek eltávolítottak, melyek azonban most már igen kis számban fordultak elő.

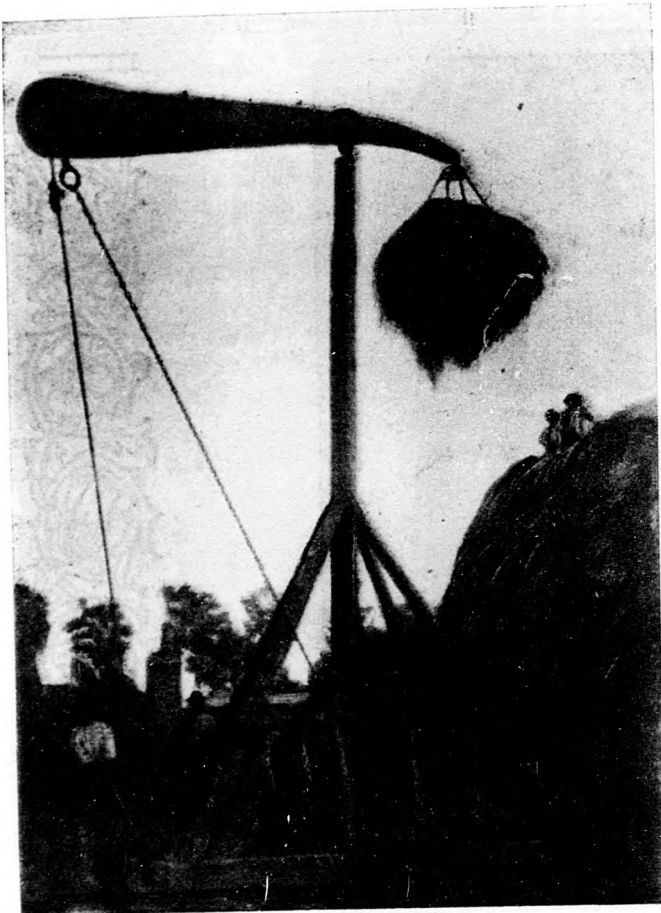
Az ily módon felnevelt növényeket jól kiérni engedik és a nyert magvakat szelelőrostán át vezetve, osztályozzák, elválasztván a könnyűeket a súlyosabbaktól. A nyert vetőmag a következő évben szántó

földön lett vetve, holdanként 75—80 klgrammot számítván. Az elővetemény a szántóföldeken rendszeresen cukorrépa, amely után chilisalétrom- és szuperfoszfátrágyával lesz a föld megrágyázva.

Ezen termésből jövő évben nagyobb vetőmagmennyiség vétetik és pedig holdanként 100—120 klgr.

Az „Anderbekki“ zab különösen kitűnik igen finom maghéja, kitűnő bokrosodási képessége által, továbbá, hogy nem dül meg és kitűnő terméseket ad. A másfél arasztos buganagyság nem tartozik a ritkaságok közé, sőt a német termelő szántóföldjén nagy része a termésnek ily bugákból állott.

Nálunk is a kiállításokon bemutatott ily zabok közül egy sem birt oly bugával, melyben kevesebb, mint 200 mag lett volna, sőt voltak másfajta bugák 302 maggal is.

Szénaemelő gólya.

A gyümölcsfajok megválasztása a talajviszonyokra való tekintettel.

A gyümölcsfajok megválasztása sokkal nehezebb feladat, semhogy egy, a gyümölcstermelés terén kellő jártassággal nem bíró egyén e tekintetben könnyen eligazodni képes legyen. Kiválasztani a sok faj közül azt, amely legjobban megfelelne a helyi talajviszonyoknak, nagyon sok tapasztalatot, időt és fáradságot igényel, miért is összefoglaljuk az alábbiakban az ide vonatkozó tanácsokat a főbb gyümölcsökre nézve.

Az almafélék közül az alma közép kötöttségű, mérsékelt meleg talajt kíván, ellenkező esetben, ha a föld száraz, úgy a fa, mint a gyümölcs elférgesedik, ha pedig túl nedves, akkor különösen a finomabb fajták különböző betegségeket kapnak. A körte a friss máladéku köveces, mély rétegű talajt kedveli s különösen megkívánja, hogy az ásványi anyagokban gazdag legyen, épp ezért a körteféléknél a műtrágyák alkalmazása nagyon kifizeti magát.

A csonthéjasok közül: a meggy inkább a könnyebb talajokat kedveli s főként humozus anyaggal bővelkedő gyepföldben diszlik. A cseresznye homokos területen, száraz természetű déli lejtésen, sovány, köves emelkedésen is eléggé otthon találja magát, sőt rajta nem ritkán jobban tenyészik és termékenyebb, mint kővér talajon, vagy kedvezőbbnek látszó helyen. A nyári vagy kajszinbarackfa, az őszi barack, továbbá a mandula: laza, homokos, vagy még inkább meszes, mérsékelt száraz, meleg természetű talajt kíván; az istállótrágyával bőven trágyázott, avagy a természettől fogva szerves anya-

gokban gazdag földeken nagyon könnyen elmezgá-sodnak, vagy felkopaszodva rövid idő alatt elvévülnek.

A kopáncsosak közül: a diófa és gesztenyefa, ha a talaj, nedvességénél fogva nem tulságosan hideg; vagy ellenkezően, lazasága, homok és mésztartalmánál fogva nem tulságosan száraz s ha benne némi szerves maradványok is vannak, csaknem minden talajon jól találja magát, de különösen a mézgás talajon. A mogyoró nem ugyan kötött, de mégis inkább a nedves, mint a száraz talajokon diszlik.

A bogyfélék, u. m. szőlő, pöszméte, ribizke, csaknem minden talajon diszlenek, de új máladéku vulkánikus eredetű helyeken, ahol káli, foszfor bőven van jelen, sokkal inkább diszlenek, mint vizenyős, nedves helyeken.

A lóherefojtó szádor pusztítása.

Van a lóherének egy elősdi növény ellensége, az ugynevezett lóherefojtó, lóhereölő szádor, amely csaknem oly veszedelmes, mint az aranka. Ez elősdi ugyanis megtámadja a lóhere gyökerét oly módra, hogy apró magva kicsirázva, az utjába eső lóherogyökérbe kis szívótestet bocsát, amelynek segítségével kiszívja a lóhere gyökeréből a fejlődéséhez szükséges tápláló anyagokat. Növekedése közben mindig több és több helyen támadja meg a lóhere gyökerét, sőt a szomszédos lóheregyökerekre is átkuszik, mindig újabb szívócsapokat bocsátva beléjük s ennek arányában mindig több és több tápláló anyagot rabol el; de ezzel arányban növekedésnek indulnak hajtásai is, amelyek végül leveletlen, sárgásbarna száron ülő s vörösesbe játszó virágjaikkal a föld felett megjelennek s magot érlelnek. Természetes, hogy ily módon a lóhere fejlődésében nemcsak el-satnyul, nemcsak visszamarad, hanem sokszor teljesen tönkremegy.

A védekezési eljárások közül számos áll rendelkezésünkre, de ugyszólván egyik sem oly biztos sikerű, mint a birkanyáj általi legeltetés. Ugy látszik, a juhok ürülékében van valami oly különös anyag, mely e növényt megöli. Ajánlhatók azonban még a következő védekezési módok is, és pedig, teljesen tiszta, szádormentes lóheremag, amelyet külön e célra szerkesztett sziták alkalmazásával nyerhetünk; az inficziált helyeknek vasgáliccezzal való leöntése, avagy kainittal vagy klórmészszel való beszórása; a lóherének ugyanazon területen hosszabb időre 7—8 évre szóló kiküszöbölése; a szádornak gyökeres ki-ásása stb.

Eddigélé a lóhereölő szádor nálunk főként csak a réteken volt látható, a hol nemcsak a vörösherét, hanem a lucernát, zsályát, szarvaskerepet is megtámadta; most azonban, miként egy lapunk olvasója értesít már a tiszta herevetésben is előfordul s éppen ezért tartottuk ezélszerűnek a védekezési eljárás ismertetését.

Szénaemelő-készülék.

A széna kazalozásánál igen sokszor nagy hasznát vehetjük egy olcsón előállítható és ezélszerű olyan gólyának, mint amelyet mai ábránk mutatnak. Előnye az ilyen gólyával való kazalozásnak az, hogy a takarmányt anélkül lehet emelni, hogy azt tör-delné vagy levézetétől megfosztaná. Kevesebb munkást igényel a vele való munka és a kazal szebben

és jobban rakható. A bemutatott gólya szerkezete a következő: Két keresztzilárdítóhoz két oszlop van csatolva, amelyek csavarok által szilárdítanak meg. Ez oszlopok között van elhelyezve egy forgatható henger, amelyeken keresztül megy egy forgattyu tengely. Ez utóbbinak az oszlopból kinyúló végére van erősítve a kisebb fogaskerék, mely a nagyobb és a henger tengelyére erősített fogaskerék megmozdítására szolgál. Az oszlopok előtt az alapteret nyer elhelyezést a vaskarokra szerelt vezető csiga, valamint a négy csigából összeállított vezető szerkezet, melynek az átvitel könnyítésén kívül az a rendeltetése, hogy a rajta átvezetett és a hengeren lévő vashorogba erősített húzókötelnek (láncnak) kiugrását az alsó csigákból megakadályozza. (2. ábra.)

Az ekként összeállított kiegészítő gépezet potom olcsó, mert az utolsó darabig, beleértve a fa, vas és munka értékét, alig kerül 50 koronába s házilag elkészíthető és bármely már meglevő gólyára rá szerelhető.

S amily egyszerű maga a szerkezet, olyan a vele való munka is. A forgattyuknál alkalmazott két ember az átviteli kerekek és csigák segítségével nagyon könnyedén emelik fel a boglyát anélkül, hogy az állati munkaerő alkalmazásából nehézségek fordulnának elő.

A hengertengely végére még egy fékező fogaskerék van szerelve, melynek rendeltetése kitartani a felemelt emelőkart mindaddig, míg ez a kormányzóktól segítségével odahuzatott, a hova éppen szükség van.

A lóbab termelése.

A lóbab általában véve jó erőben levő földet kíván, mert különben nem fog kielégítő termést adni. Magnyerés céljából a talaj erőállapota szerint 24—36 cm. sortávolságra kell vetni és pedig lehetőleg korán. Korán (április hó első felében) azért, mert a kései fagyok iránt nem érzékeny s sok nedvességet igényelve rendszeres kifejlődésére, ez irányú igényét a korai vetés esetén jobban és biztosabban kielégítheti; másrészt a korai vetés nincs annyira a mézharmat, a rozsdá s a levéltetvek pusztításának alávetve.

A magnak vetett lóbab vetésénél kat. holdanként körülbelül 120—140 liter mag szükséges; a vetőgép saruit kellőképpen meg kell terhelni, hogy a mag legalább is 4—5 cm.-re alátakarassék. A lóbabot a talaj tömődöttsége s gyomosodása szerint 1—2-szer kell megkapálni, a töltögetés elmaradhat; kikelés után az arasznyi magasságú növényeket megfogasolhatjuk, ami szintén jó hatással van.

Ha a hüvelyek a szár alsó végén megfeketedtek, akkor hozzáfogunk a betakarításhoz, ami, vagy a sarlóval való levágással, vagy a szár kinyívásával eszközölhető. A sarlóval való levágás jobb azért, mert a kinyívással a gyökerek közé

tapadt föld a cséplésnél (akár nyomtatás, akár gépen való csépléssel) a mag közé kerül s abból jóformán el nem távolítható.

A kinyítt, vagy levágott lóbab kérékbe kötve s keresztbe rakva (vagy bábokba állítva) kint marad a földön a teljes megszáradás beálltáig. A magnak szánt termést nem helyes cséplőgépen kiveretni, mert a dobsinek részbeni eltávolítása esetén is, a legtávolabb kosárállással is igen sok szem eltörik; a takarmányozásra szánt magnál ez nem lesz baj.

A kat. holdankénti termés rendkívül ingadozó s 8—10—14 métermázsa között ingadozik.

MULATTATÓ

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

— A „Független Ujság” eredeti regénye. — (9)

V. Fejezet. A tengeren.

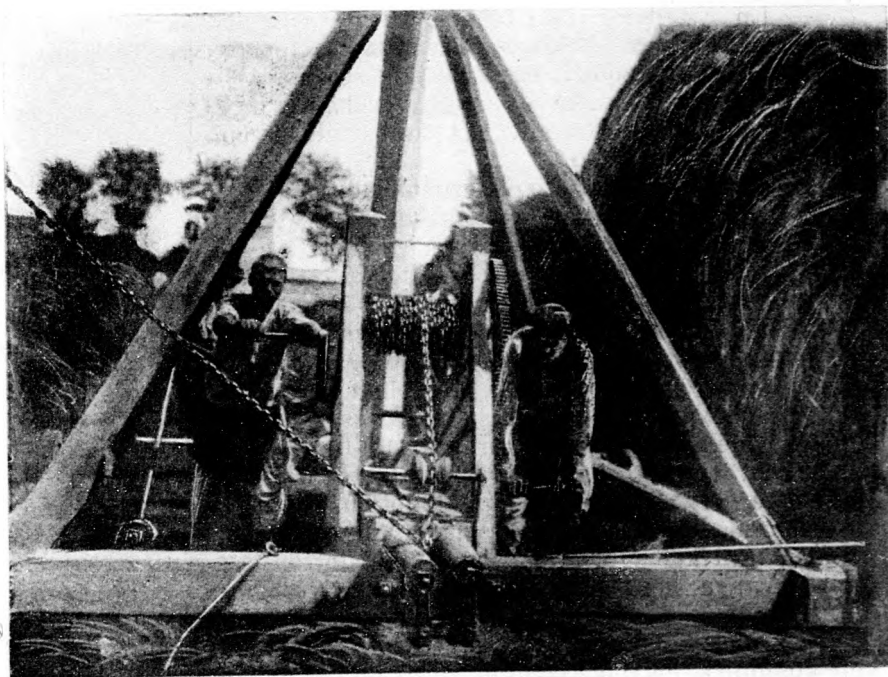
Másnap este ugyanazon a helyen találkoztak Arionnal. De nem egyedül jött a horvát. Két kísérőt hozott, akik pár lépésre követték a munkásvezetőt. Illedelmes köszöntés után rátértek a dologra.

— No és hogy állunk Arion? — kérdezte Palma grófnő, kinek háta mögött Incze Mihály állott. Az ígért pénzösszeg a hátán volt.

— Minden rendben van urnő.

— És miért hozott magával embereket? Talán megszámitani az összeget?

— Ezeket nem én hoztam urnő, — felelt a horvát. Ők jöttek, hogy megköszönjék kegyességét, mert igazán mondom, nem szívesen indultak Afrika felé. Szükségből vállalkoztak rá. Most megváltás

A gólya emelő-szerkezete.

Rainer főherceg.

rájok nézve a fordulat. Családos ember, miként a madár a fészektől, nehezen távozik az otthonából.

— Atadom az összeget Arion. Kérem becsületszavát.

Arion hátra szólt a két kísézőjéhez.

— Jöjjetek elébb barátim. Halljátok azt, hogy Arion becsületszavára átveszi az embereink pénzét.

A két férfi elébb jött. Ott állottak meg Arion mellett.

— Bizunk mi benned Arion, — mondá az egyik, — te még sohasem csaltál meg minket.

— Én Arion fogadom becsületemre és minden szentjeimre, hogy az általam szerződttetett emberek közül az angolok hajóján egyetlen egy sem fog Dél-Afrikába menni, hanem az utolsó órákban megszökik onnan. Ezt akarom! Ezt keresztül viszem. Isten úgy segítjen!...

A két idegen szinte egyszerre mondotta:

— Arion mindenkor szavának állott.

Incze Mihálytól átvette Pálma grófnő a csomagot, melyben a pénzt hozták és átadta Arionnak.

— Vedd Arion! Én teljesen bízom benned!

A két ember, kiket Arion hozott, vagyis, akik vele jöttek, most egyszerre előléptek. Csak az egyik beszélt Pálma grófnőhöz, szép, lány olasz szavakkal:

— Jóltevő angyalunk, ki minket, családos embereket a nehéz és bizonytalan utazástól megmentettél, hozzád emelem köszönő szózatát sorsosomnak. Megváltás volt ránk nézve, amit tettél óh, jó angyal.

A családok minden egyes tagjának jótétemény. Az apa, nem kell elhagyja övét, akiket forrón szeret. Az anya nem szükség, hogy a kenyérkereső férjeért remegjen. A gyermekek szeretve ölelhetik meg a szülőket. Oh, ez nagy kegy volt, melyet meg kell köszönjek hetven család nevében, de hát gyöngye a szavam a megköszönésre. Csak azt mondhatom,

hogy mi imádkozni fogunk mind azért, ami a mi szeretet jóltevő angyalunk és Isten előtt kedves. Segitse Isten utain! Segitse minden jóban!

— Segitse utain, segítse minden jóban! — mondotta utána a másik kíséző.

Most Pálma grófnőn volt a sor. Röviden beszélt.

— Jó emberek! Utam veletek hozott össze, tehát veletek tehettem jót. Ez nem érdem. Nem érdemes hálaskodásra. Szavaitokban bízom, miként vezérek becsületében. Eljetekek békével, esendesen e szép tengerparti vidéken. Tegyétek meg amit kértem, amit ígértetek!!

— Reám mindenkor számíthat! — szólt a két kíséző.

— Csak Csarnovát kérdezze, az erős Csarnovát! Bármikor segítségére lesz két karom és nyolcz gyermekem!

— Köszönöm Csarnova! Nem felejttem el!

— En sem! — fejezte be a kísézők egyike.

Öten kétfelé mentek. Pálma grófnő kezét nyújtott az embereinek. Azok megcsókolták a kis kezecskéket. Aztán Incze Mihálylyal elsétált a rakpart felé, míg a három horvát ellenkező irányba távozott.

Azon az estén nem történt semmi nevezetes. Pálma grófnő haza ment szállodai lakására. Az öreg Incze szintén eltűnt Fiume utcáin.

Harmadik napon kellett a Thomann kapitány hajójának elindulni. A loállomány bevolt szállítva. Eleséggel bőven ellátva. A horvát lógondozók is helyeiken voltak, de a hajó elindulása előtt mindenik elakart bucsuzni az övétől.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Megfelelt.

Gyalogos: Mit bámulsz, huszár?

Huszár: Nézem, hogy a tulipán se vörösebb az örödnél!...

Acsomaghordó püspök. A debreczeni közigazgatási tanfolyam megnyitásakor érdekes eset történt. A tanfolyam egyik tanára otthon felejtett egy papírcsomagot s egy árvaházi gyermeket gyorsan elmenesztett érte. Mikor a gyermek visszaérkezett a csomaggal, éppen akkor ment fel a lépcsőkön a debreczeni ősz püspök, Kiss Aron, ki szintén a megnyitásra igyekezett.

— Bácsi! — szölitotta meg a fiu — itt van egy csomag, tessék ezt felvinni magával és odaadni az igazgató urnak!

Az öreg püspök mosolyogva nézett a fiura, elvette tőle a csomagot, felvitte a diszterembe és ott letette a főispán elébe. A megnyitáson jelenlevők nagy derűtséggel vettek tudomást a kis, de érdekes történetről.

Gyermekvers.

Mama! Apuka oly kövér...

Kérdezd meg csak tőle:

A gólyának — mikor hozta —
Nem tört le a csőre?...

A berugott betük. *Apa:* Micsoda irás ez? ezek a betük jobbra-balra dülnek, mint a részeg emberek.

Fiu: (feltalálva magát.) A nevelő ur bort öntött a tintába, attól megrészegedtek a betük, azért nem állhatnak egyenesen.

Képeinkhez.

Turin. Olaszország felső vidékén fekszik a magyar nemzet részére oly emlékezetessé lett város: Turin. Nincs magyar ember, aki ne tudná azt, hogy miről nevezetes nekünk Turin és mégis jól esik a kesergő magyarnak, ha fölemlítjük néha-néha. Még a bus nóta is eszünkbe juttatja: „Kossuth Lajos újra üzent Turinból.“ A másik meg szomorúan csendül: „Turin felett van egy felhő.“ Mindezek a nóták azt beszélik, hogy a haza édes atyja: Kossuth Lajos hosszú éveket töltött száműzetése éveiből Turinban. Bemutatjuk azt a képet, hadd lássa a magyar Turin város fekvését és Kossuth apánk halálának évfordulóján, (márczius 20-án) jusson eszünkbe a nagy hontalannak drága emléke, mikor a képet nézi.

Tavasz érkezése. A naptárcsinálók márczius hó 21-ére teszik a tavasz érkezését, mert akkor van éj és napegyenlőség. Képünkön a tavasz, egy szép, virágokkal diszitett tündér alakjában érkezik, mellette angyal röpköd és szórja a virágot. Szép vagy tavasz, oly csodásan szép vagy és oly nagyon várunk tégedet, hogyha képen látunk, még az is jól esik.

Tavasz érkezése.

Rainer főherceg. Az uralkodó család egyik tagja, Rainer főherceg aranylakodalmát ünnepelte a múlt hónapban. Jóságos királyunknak unokatestvére ezen családi ünnepélyén részt vettek az uralkodó család összes tagjai, úgy a magyar, mint az osztrák miniszteriumok teljes számban megjelentek az aranymenyegzőn s mindakét állam képviselőházában megemlékeztek a főhercegi pár nagy érdemeiről és kiváló erényeiről. A bécsi tudományegyetem Rainer főherceget aranymenyegzője alkalmából diszdoktorrá avatta s a fenséges pár által rendezett lakomán az uralkodó család összes tagjai részt vettek. Rainer főherceg jól sikerült arczképét aranylakodalma alkalmából bemutatjuk olvasóinknak.

Szótalány.

— Lengyel Ferencztől. —

Hat betüből álló rövid szócska vagyok,
Tagonkint kimondva, három tagot adok.
Első betümet, ha g-vel kieserélek,
S utolsó tagomból a végbetűt törlik:
Igy olvasva engem, jelentek egy nevet,
Mely csak férfiaké közt foglalhat helyet.
Második s harmadik tagom, ha olvassák,
A derűnek éles ellentétét kapják.
Végre, együttesen jelentésem olyan,
A mi újabban csak más világrészen van.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. márczius hó 30.

A „Független Ujság“ 11. számában közölt talány megfejtése:

Zseb.

Helyesen fejtették meg: Kövály Jánosné, Bede Ferenczné, Bódis Anna, R Burián Sarolta, Bedő Gizella, Stokker Veronika, Bánkövy Annuska, Bánkövy Erzsike, Pestality Ilonka, Tóth Regina, Lehoczky András, Zsengellér Kálmán, Mészáros József, Bodor Sándor, Baráth János, Nagy Márta, Nagy József, Böhmmler József, Nagy György János, Baksay Antal, Vogt Vilmos, id. Baranyai István, Tomesev Simon, Kendi Lőrincz, Holeczman Jakab, Granter Antal, Simkó István, ifj. Szathmáry Sándor, Okner János, Matos Ferencz, Bazsó Sándor, Haraszhy József, Horváth Kálmán, Rohoska Jenő, Árvay Imre, Bodnár Imre, Mozgay Mihály, Ujszászi Sándor, Lohstein József, Salamon János, Solyom József, Baranyai Pál, Fekete János, Bíró József, Kováts Jenő.

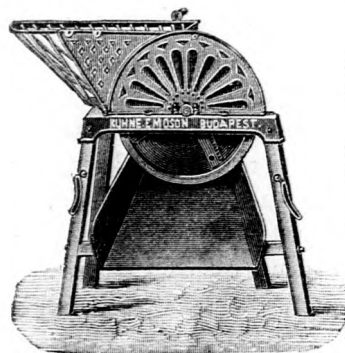
A sorshuzásnál Zsengellér Kálmán (Kunhegyes) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Góbéságok« című kaczagató históriákat és elbeszéléseket küldöttük meg.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Gatsal Dávid urnak. Ügyvédünk a következőket feleli: Eddigi jogunk szerint az elhalt házastárs öröklött vagyona gyermekek, szülők és végrendelet hiányában az örökhagyó testvéreit illeti, szerzett vagyona pedig az életben maradt házastársat. — Kalmár Ferencz urnak. Ügyvédünk ezt válaszolja: A házassági válóperek a kir. törvényszék elé tartoznak. Aki valóni akar, forduljon ügyvédhez. — Géczy János urnak. Az orpington tyukfajta Polónyi Manó urnál kapható Keeskeméten. Elég, ha levelét így czimezi, ő majd megírja, hogy milyen áron adja a tyukokat s megírja a szállítási módot is. Baromfi-tenyésztési dolgokban bővebb felvilágosításokkal külön-

TÉLI-IDÉNY Szecskavágógépek

1901/2.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID“ darológépek.

Tejes takarmánykamara felszerelések,

melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen terveztetnek, legjobb szerkezetben es gondos kivitelben szállítatnak

KÜHN E.

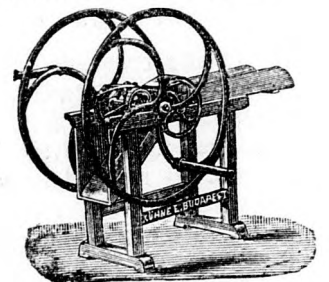
mezőgazdasági gépgyára által.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a. sz.
Gyár: MOSON, Mosonm v. m.

Ventzki-féle szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra

Casali-féle szab. kukoriczamorzsolók
rendkívüli munkaképességgel.

ben készséggel szolgál a *Baromfi-tenyésztők Országos Egyesülete*. Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25, amely tagjainak a baromfieladás és vételeknél segédkezet nyújt. — **Bali Mihály** urnak. A lipői módra készített turó értékesítése végett forduljon a *Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet*hez (Budapest, IX. ker., Központi Vásárcsarnok.) — **Nagy József** urnak. A talány jó. Majd sorra kerül. — **Sorsjegyekről. Cs. Kis Dávid, London Lajos, Bodnár Pál, Gombola István, Molnár Vendel** uraknak. Sorsjegyeik nem huzattak ki.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. márczius 15-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) *Buza* 18:50—19:80 K. *Rozs* 15:30 K-tól 15:70 K-ig. *Arpa* 14:00 K-tól 17:00 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-tól 17:30 K-ig. *Zab* 14:90 K. *Tengeri* 10:20 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	31:80	31:20	30:20	28:20	27:40	26:80	26:20	24:50	13:40

Buzakorpa finom 8:80 K, durva 9:00 K.
Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 2—12 K, aprószemű 14—15 K, *tarka* 11—12:00 K, *lencse* 12—13 K, *orsó* héjas 18—36 K, *lóhere* 46—56 K, *lucerna* 64—66 K. *oaltaczim* 26:00—28:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 420—560 fillér, muhar 540—600 fillér, zsupszalma 300—320 fillér, alomszalma 260—290 fillér.
Juhvásár. Belföldi hizlalt ürt 40—43 K.
Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 94—98 filér, 260—280 kg.-mos 94—98 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 94—98 fillér, szerb 90—91 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60—66—, középminőségű 50—53—, alárendelt minőségű magyar ökör 44—48—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 40—60:00, magyar tehén középminőségű 40—60:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 42—66—, kivitel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 42—64—, szerbia bivaly 34—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszulyban élő borju 38—42 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:20—4:80 K, csirke 1:80—2:20 K, kappan hizott 3:00 K.—7:20 K. Rucza 4:50—7:50 K. Lud hizott 14—16 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 86—93 K, erdélyi 82—88 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5:80—6:60 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:20—2:50, tejföl 64—82 fillér literenként, főzővaj 1:60—1:80 K, tehénturó 12—18 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sargarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 3:00—7:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 5—8—, zeller 100 drb 1:60—3:00, karalábé 1:00—1:60, vöröshagyma 100 kötés 00—0:00 q 6:40—7:60, fohagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1:20, fehérrépa, fejeskáposzta 5:00—9:00—, kelkáposzta 100 drb 1:60—2:00, vöröskáposzta 08—14—, fejjessaláta 4:00—5:00, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsza 1 q 3:00—3:60, sárza 3:60—4:00.

A m. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

Millennium legújabb szerkezetű
**fűkaszáló-, marokrakó-
 és kéveköto-aratógépeit,**

(továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült Sack-rendszerű, aczelöntésű eke-fővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

A magy. kir. államvasutak gépgyárában lokomobil-csépítő-
 gép- és „Millennium” aratógép-gyártmányai a párisi nem-
 zetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetéssel, a **GRAND**
PRIX-t nyerték.

BRAUSWETTER JÁNOS
 SZEGEDEN 1847

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB HIRNÖVŐ ÖRÖKLÉTE

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER ÉS MŰÓRÁK FŐLÁLLÓJA. A REMONTOIR INGAÓRÁKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

ORÁK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL KÉSZPÉNZT, VALAMINT RÉSLETFIZETÉSRE

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN

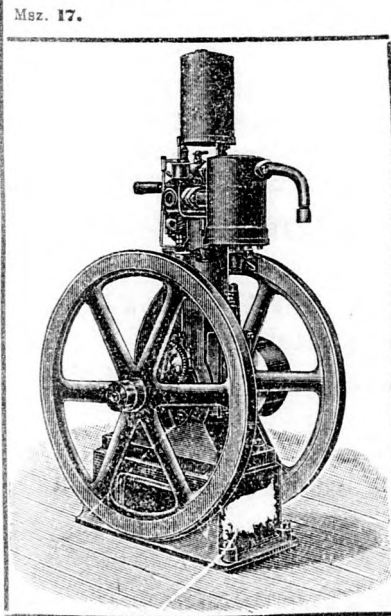

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető
 a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában,
 BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Ganz és Társa
 vasöntöde és gépgyár részv.-társaság
BUDAPESTEN.
 Petroleum és benzín motoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzín lokomobiljaink (Bánki szabadalma). adómentes és-ványolajjal a legolcsóbb hajtóerő.

Hatásági engedély nélkül bárhol felállítható. nem tűzveszélyes, egyszerű, tartós szerkezetű, gépészre nincs szükség. Árjegyzéket kivá natra küldünk.

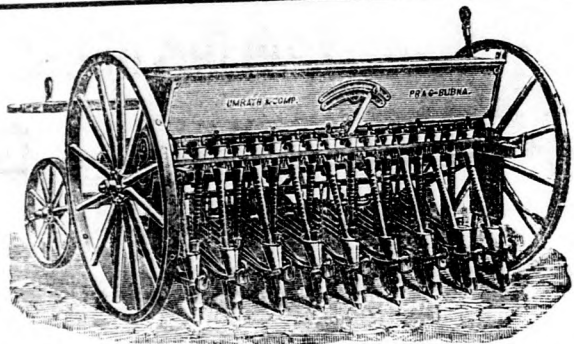
1901. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk
 a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
 a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar
és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen Tessék

MEGBIZHATÓ! árjegyzéket

CZÉLSZERŰ! kérni!

KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők
közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokba minden
irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Kurcz Lipót és Társa

photozinkográfiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz eszükségelt

 Clichéket

Chemigrafia, chromotypa, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és futóan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT, Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-
savas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit

(dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféléket
azonkívül

Kénport legfinomabb 78% Chancel
oidium ellen,

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitünő minő-
ségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.